

Vzdělávací program nástavbového oboru * SEXUOLOGIE

1	Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru	1
2	Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru	2
2.1	Specializovaný výcvik – v délce minimálně 24 měsíců	2
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů	3
4	Všeobecné požadavky.....	5
5	Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru.....	5
6	Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost	5
7	Charakteristika akreditovaných pracovišť.....	6
7.1	Akreditovaná pracoviště (AP).....	6
7.2	Vysvětlivky – požadavky na pracoviště.....	8
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci	9
8.1	Charakteristika vzdělávacích aktivit	9
9	Doporučená literatura.....	13

* Certifikovaný kurz (název „nástavbový obor“ vyplývá z legislativní zkratky dle vyhlášky č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů).

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru

Cílem vzdělávání v nástavbovém oboru sexuologie je prohloubení znalostí lékařů v oblasti lidské sexuality tak, aby byli schopni samostatné práce v ambulantní i lůžkové sexuologické praxi.

Specialista musí být seznámen se zdravotní politikou obecně a ve vztahu k oboru sexuologie zvláště. Ovládá problematiku organizace a řízení sexuologické péče ve všech jejích úsecích.

2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru

Podmínkou pro zařazení do oboru sexuologie je získání specializované způsobilosti v oboru diabetologie a endokrinologie nebo gynekologie a porodnictví nebo psychiatrie nebo urologie.

Vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení § 83 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Celková délka přípravy v oboru sexuologie je v minimální délce 24 měsíců, z toho

2.1 Specializovaný výcvik – v délce minimálně 24 měsíců

Část I.

a) povinná praxe

Akreditované pracoviště		Počet měsíců
sexuologie ^{1), 2)} – pracoviště s akreditací I. nebo II. typu		20
<i>z toho</i>	sexuologie ²⁾ – pracoviště s akreditací II. typu	1
psychiatrie ^{3), 4)}		1
gynekologie a porodnictví ^{3), 5)}		1
urologie ^{3), 6)}		1
doplňková praxe dle potřeby – praxe na lůžkových nebo ambulantních akreditovaných pracovištích psychiatrie, gynekologie a porodnictví a urologie		1

U lékařů se získanou specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví, psychiatrie a urologie se může započítat absolvovaná praxe na gynekologii a porodnictví, psychiatrii nebo urologii v délce 1 měsíce do praxe v nástavbovém oboru sexuologie, pokud odpovídá její obsah příslušnému vzdělávacímu programu (dle ustanovení § 5 odst. 8 zákona č. 95/2004 Sb.) sexuologie. Školeneц zařazený do oboru sexuologie si pak doplní pouze chybějící praxi dle tohoto vzdělávacího programu.

b) doporučená doplňková praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
dermatovenerologie ^{3), 7)} – se zaměřením na diagnostiku a terapii pohlavně přenosných onemocnění	1

Část II.

c) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná

Kurzy, semináře	Počet dní
kurz Lékařská první pomoc ⁸⁾	3
kurz Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy ⁸⁾	2
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí ⁸⁾	1

Pokud žkoleneec absolvuje tytéž kurzy v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 5 let, nemusí je absolvovat a započítají se.

d) účast na vzdělávacích aktivitách – doporučená

Kurzy, semináře
tematické kurzy Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále jen „IPVZ“) nebo jiných institucí, věnované sexuologickým problémům
semináře a konference Sexuologické společnosti České lékařské společnosti (dále jen „SS ČLS“) a Společnosti pro plánování rodiny a sexuální výchovu (dále jen „SPRSV“)

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení záznamu o provedených výkonech (logbook) a průkazu odbornosti lékaře (odborný index). Potvrzené výkony musí být doložitelné ve zdravotnické dokumentaci. Počet výkonů uvedený v logbooku je stanoven jako minimální. Předpokládá se absolvování nebo asistence u takového počtu výkonů, aby žkoleneec zvládl danou problematiku jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

Teoretické znalosti

- Znalosti o fylogenezi a ontogenezi sexuality, fyziologie a patofyziologie lidského sexuálního chování a lidské reprodukce.
- Znalosti kliniky poruch a nedostatků v tělesně pohlavním vývoji lidí, klinika sexuálních dysfunkcí a partnerského sexuálního nesouladu, parafílií, odchylek a poruch sexuální orientace a sexuální identifikace.
- Vyšetřování, léčení, medicínské posuzování pachatelů a obětí sexuálních deliktů.
- Vyšetřování a léčení sexuálních poruch při tělesných a duševních poruchách a onemocněních.
- Vyšetřování, léčení a posuzování poruch plodnosti muže a zásady vedení infertilního páru. Vyšetřování a hodnocení spermilogických nálezů, preparace ejakulátu, kryokonzervace spermií.
- Andrologické indikace k metodám asistované reprodukce.

- Postkoitální test a jeho hodnocení, hodnocení množství a kvality cervikálního hlenu. Penetrační testy spermií v přirozených i arteficiálních médiích. Technika vaginální, cervikální a kavitární inseminace.
- Indikace a kontraindikace antikoncepčních metod u mužů i žen, poradenství v oblasti plánovaného rodičovství.
- Systematické znalosti indikací a kontraindikací léčebných sexuologických metod, hluboké znalosti medikamentózní terapie v sexuologii včetně terapie hormonální, hluboké znalosti specifické psychoterapie sexuálních poruch (sexoterapie).
- Sexuologické poradenství v souvislosti s pohlavně přenosnými nemocemi včetně HIV/AIDS.
- Znalosti základních organizačních a právních předpisů obecně, pro sexuologii zvláště, a to zejména předpisy:
  - o nucené ochranné léčbě sexuálních delikventů,
  - o kastraci sexuálních delikventů,
  - o chirurgické sterilizaci,
  - o změně pohlaví transsexuálních osob.
- Znalosti předpisů o zdravotním a nemocenském pojištění ve vztahu k sexuologické oblasti.
- Sexuologické vyšetření muže a ženy včetně základního vyšetření ženských a mužských pohlavních orgánů.
- Sexuologické dotazníky, jejich zpracování a vyhodnocení.
- Falopletyzmografické a vulvopletyzmografické vyšetření a jeho vyhodnocení.

Praktické dovednosti

Minimální počty výkonů

Výkony	Počet
Sexuální dysfunkce u mužů a žen	50
Manželský (partnerský) sexuální nesoulad	20
Parafílie	10
Sexuální delikventi – agresoři, pedofilní delikventi, exhibicionisté	10
Poruchy sexuální identifikace (transsexualismus, transvestitismus)	10
Poruchy mužské plodnosti	20
Vývojové poruchy genitálu, hypogonadismus	10
Psychofysiologické vyšetřovací metody (PPG, VPG – falopletyzmografické a vulvopletyzmografické vyšetření) – praktická aplikace	5

4 Všeobecné požadavky

Absolvent zná organizaci zdravotnictví, právní předpisy a nařízení platná ve zdravotnictví, právní rámec lékařské praxe.

5 Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru

Vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele na akreditovaném pracovišti.

- a) Průběžné hodnocení školitelem
  - záznamy o absolvované praxi v logbooku, záznamy o průběžném hodnocení školitelem v pravidelných šestiměsíčních intervalech v průkazu odbornosti.
- b) Předpoklady přístupu k závěrečné zkoušce
  - absolvování požadované praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí,
  - předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v logbooku,
  - předložení a obhajoba písemné seminární práce podle požadavků výukového pracoviště,
  - potvrzení o absolvování kurzů, vědeckých a vzdělávacích akcí (viz tab. Část II.).
- c) Vlastní závěrečná zkouška
  - *část praktická* – vyšetření pacienta, vedení případů v průběhu klinické předatestační stáže,
  - *část teoretická* – 3 odborné otázky, obhajoba seminární práce.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost

Absolvováním nástavbového oboru zdravotničtí pracovníci získávají zvláštní odbornou způsobilost pro vymezené činnosti, které prohlubují získanou specializovanou způsobilost.

Lékař se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru sexuologie je schopen:

- diagnostikovat, léčit a odborně posuzovat případy z celého spektra sexuálních poruch mužů a žen, jakož i poruchy plodnosti muže,
- poskytovat sexuologické poradenství v celé šíři oboru,
- vést specializační vzdělávání a další vzdělávání v oboru u svých spolupracovníků,
- publikovat odborná i popularizační sdělení v tisku,
- orientovat se v české a zahraniční odborné literatuře,
- sledovat vývoj poznatků v sexuologii a navazujících lékařských i nelékařských vědních oborech a aplikovat nové poznatky v praxi.

7 Charakteristika akreditovaných pracovišť

Pracoviště zajišťující výuku školenců musí být akreditováno (ustanovení §13 zákona č. 95/2004 Sb.). Pracoviště musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce včetně účasti na ústavních pohotovostních službách a dále umožnění studia a pobytu na jiném akreditovaném pracovišti poskytujícím část přípravy, která není dostupná na vlastním pracovišti. Vzhledem k rozdílnému rozsahu poskytované odborné péče a výuky se rozlišují následující typy pracovišť. Minimální kritéria akreditovaného pracoviště jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

Nedílnou součástí žádosti o udělení akreditace je plán přípravy školence.

7.1 Akreditovaná pracoviště (AP)

7.1.1 Akreditované pracoviště I. typu – ambulantní pracoviště

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má nejvyšší vzdělání v oboru sexuologie a 10 let výkonu povolání lékaře v oboru nebo specializovanou způsobilost nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru sexuologie, z toho alespoň 5 let od získání specializované způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti v oboru sexuologie a s minimálním úvazkem 1,0. • Poměr školitel/školenců – 1:1-2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení pracoviště dle standardů personálního a přístrojového vybavení, které nepokrývá všechny sexuologické indikace a postupy.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).

7.1.2 Akreditované pracoviště II. typu - lůžkové pracoviště s ambulancí

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má nejvyšší vzdělání v oboru sexuologie a 10 let výkonu povolání lékaře v oboru nebo specializovanou způsobilost nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru sexuologie, z toho alespoň 5 let od získání specializované způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti v oboru sexuologie a s minimálním úvazkem 0,5. • Poměr školitel/školeneček – 1:1-2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení pracoviště dle standardů personálního a přístrojového vybavení zajišťující celé spektrum výkonů v rámci vzdělávacího programu sexuologie.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí tohoto pracoviště je: <ul style="list-style-type: none"> – sexuologická ambulance, – lůžkové oddělení bez pravidelného vyšetřování dysfunkcí, – spermiologická laboratoř, – vyšetřování a léčba sexuálních dysfunkcí, – falometrie (PPG přístroje), – HIV/AIDS poradny.
Vědecko výzkumná činnost	<ul style="list-style-type: none"> • AP rozvíjí výzkumnou činnost, jeho pracovníci publikují odborná sdělení v domácích i zahraničních časopisech a podílejí se na řešení výzkumných úkolů. Školeneček by se měl seznámit během své přípravy se zásadami vědecké práce, měl by mít možnost seznámit se s výzkumnou činností pracoviště, případně se i na ní podílet. • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).

7.2 Vysvětlivky – požadavky na pracoviště

- 1) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru sexuologie, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 2) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru sexuologie, a to v části „akreditované pracoviště II. typu“.
- 3) Pracoviště je akreditováno pro společné stáže vzdělávacího programu tohoto i jiného oboru v rámci vlastního zdravotnického zařízení nebo smluvního zařízení.
- 4) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem psychiatrie, a to v části „akreditované pracoviště“.
- 5) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem gynekologie a porodnictví, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 6) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem urologie, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 7) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem dermatovenerologie, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 8) ... v jakémkoliv vzdělávacím programu.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci

8.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

8.1.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět	Minimální počet hodin
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).	2
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.	2
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, dif. dg., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.	2
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.	2
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).	2
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.	1
Hromadný výskyt raněných, hlavní zásady BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support).	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	2
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Lékařská první pomoc**Personální zabezpečení**

- Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicína a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
- Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.
- Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možnosti uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.
Model musí umožnit nácvik:
  - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace,
  - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
  - nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci,
  - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
  - punkci pneumotoraxu,
  - zajištění vstupu do krevního řečiště - punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
  - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

8.1.2 Program kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Předmět	Minimální počet hodin
Lékařská etika (etické kodexy, etické chování zdravotníků). Práva a povinnosti pacientů, informovaný souhlas. Eutanázie aj.	3
Komunikace s problémovým pacientem.	4
Organizace a řízení zdravotnictví, financování zdravotní péče.	8,5
Informace o základních zákonných a prováděcích předpisech ve zdravotnictví.	1
Systém všeobecného zdravotního pojištění. Vztah lékař (zdravotnické zařízení) a pojišťovny.	1
Druhy, formy a právní postavení zdravotnických zařízení.	1
Základy kvality péče a bezpečí.	1
Personální řízení (Zákoník práce, komunikace s ekonomickými institucemi – daňové přiznání, evidence majetku, finanční toky).	2
Povinnosti zdravotnických pracovníků, práva a povinnosti, vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací, zejména postup lege artis, mlčenlivost.	1,5
Právní odpovědnost ve zdravotnictví.	1
Nemocenské a důchodové pojištění.	0,5
Celkem	16

Personální a technické zabezpečení kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, zejména osoby s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. Součástí lektorského týmu mohou být i další osoby, zejména osoby, které mají praxi v oblasti řízení ve zdravotnictví nejméně 5 let, dále studovali management, ať již na vysoké škole nebo v MBA programu, popřípadě obdobných oborů vysokých škol či celoživotního vzdělávání.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

8.1.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Předmět	Minimální počet hodin
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.	1
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.	1
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.	1
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých lékařských oborů, možnosti prevence.	2
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.	1
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.	1
Závěr kurzu, diskuse.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

9 Doporučená literatura

Doporučená literatura
FIFKOVÁ, H., aj. <i>Transsexualita a jiné poruchy pohlavní identity</i> . 2. vyd. Praha: Grada, 2008. 202 s. ISBN 978-80-247-1696-1.
KRATOCHVÍL, S. <i>Sexuální dysfunkce</i> . 3., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008. 301 s. ISBN 978-80-247-2476-8.
STÁRKA, L., ZAMRAZIL, V., aj. <i>Základy klinické endokrinologie</i> . 2., rozš. vyd. Praha: Maxdorf, 2005. 378 s. ISBN 80-7345-066-6.
WEISS, P. <i>Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba</i> . 2. vyd. Praha: Portál, 2008. 351 s. ISBN 978-80-7367-419-9.
WEISS, P., ZVĚŘINA, J. <i>Sexuální chování v ČR – situace a trendy</i> . Praha: Portál, 2001. 159 s. ISBN 80-7178-558-X.
WEISS, P., aj. <i>Sexuální zneužívání dětí</i> . Praha: Grada, 2005. 264 s. ISBN 80-247-0929-5.
ZVĚŘINA, J. <i>Sexuologie: (nejen) pro lékaře</i> . Brno: CERM, 2003. 287 s. ISBN 80-7204-264-5.
Časopisy
Česká a slovenská psychiatrie
Česká gynekologie
Archives of Sexual Behavior
Journal of Sexual Medicine
Internetové odkazy
www.iasr.org
www.essm.org
www.kinseyinstitute.org